

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞI İLE İLGİLİ YASAL YAPTIRIMLAR VE DÜZENLEMELER

Sayın Veli,

Devamsızlık, eğitim hakkını sınırlayan hatta çocuğun okulu terk etmesine etki eden bir sürecin başlamasına neden olmaktadır. Zorunlu öğrenim çağındaki çocukların okula devamlarını sağlamak eğitimin paydaşı olan bütün kesimlerin ortak yükümlülüğüdür. Devamsızlığın ortadan kaldırılabilmesi, tüm paydaşların devamsızlık ve okul terkine ilişkin farkındalıklarının artırılması ve bu paydaşların devamsızlık nedenlerini gidermeye yönelik ortak girişim ve çabaları ile mümkün olabilir. Çocukların okul içerisinde bulunmaları, okuldan kazanımlarının yanında dışarıdan gelebilecek her türlü riske karşı korunmalarını da sağlamaktadır. Ancak çocukların okuldan uzak kalmaları her yönüyle gelişimlerini olumsuz etkilerken aynı zamanda uygun önleme ve müdahale programlarıyla zamanında karşılaşmalarını da güçleştirmektedir. Okulumuz, devamsızlıklar ile ilgili Okul Risk Takip Kurulu'nu kurmuştur. Okul yönetimi de çocukların okula devam ve devamsızlıklarıyla ilgili düzenli olarak çalışmaktadır. Okul yönetimi ve devamsızlık için oluşturulan Risk Takip Kurulu sizleri özellikle devamsızlıkla ilgili bilgilendirme gereği duymuştur.

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

İlköğretim okullarının birinci sınıfına, çocukların kaydı yapılır. Yaşça kayıt hakkını elde eden ancak bedenen yeterince gelişmemiş olan çocuklar, velisinin yazılı isteği üzerine okul öncesi eğitim kurumlarına devam edebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.

Devam Zorunluluğu

Madde 25 — İlköğretim kurumlarına kaydedilen zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerin velileri öğrencilerin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Okul yönetimleri, millî eğitim müdürlükleri, müfettişler, muhtarlar ve mülkî amirler 222 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince çocukların okula devamını sağlamakla yükümlüdürler.

Derse Devamsızlık

Madde 26 — Normal ve ikili öğretim yapan okullarda ilk derse girdiği hâlde sonraki bir veya daha fazla derse özürsüz olarak girmeyen öğrencinin durumu velisine ivedilikle bildirilir ve devamsızlığı yarım gün sayılır.

Devamın İzlenmesi

Madde 27 — İlköğretim kurumlarında öğrencilerin okula devamları zorunludur.

İlköğretim okullarındaki öğrencilerden, okulun bulunduğu yerleşim biriminin dışına çıkan, adresi bulunmayan ve okulu olmayan bir yere gidenlerin durumu, okul yönetimince e-okuldaki devam bölümüne zamanında işlenir. Öğrencilerin devamsızlıkları, e-okul sistemi üzerinden okul yönetimince sürekli takip edilir.

Özürlü Devamsızlık

Madde 28 — Okula devam ederken, yangın, deprem, sel ve benzeri doğal afet veya ana, baba, kardeş gibi yakınlarından birinin ağır hastalığı, ölümü gibi önemli nedenlerle kendilerine izin verilen, tedavi yahut ameliyatı gerektiren bir hastalıktan dolayı okula özürlü olarak devam edemeyen öğrencilerin özürlerinin bitiminde okula devamları sağlanır.

İzin Verme

Madde 29 — Öğrencinin ailesi yanında kalmasını gerektiren hastalık, ölüm, aileden birinin askerlik durumu, tarımsal çalışmalar gibi nedenlerle velisinin yazılı bildirim üzerine bir ders yılında en çok on beş güne kadar izin verilebilir. Bu izinler, en az yarım gün olmak üzere parça parça veya bütün olarak okul müdürü veya yetkili kılacağı müdür yardımcıları tarafından verilir. Özüre bağlı izinler devamsızlıktan sayılmaz.

Okula Geç Gelme

Madde 30 — Okula geç gelmeyi veya izinsiz olarak sınıftan ya da okuldan ayrılmayı alışkanlık hâline getiren öğrencilerin bu durumlarının önlenmesi için veli, öğretmen, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve okul yönetiminin iş birliği ile gerekli önlemler alınır.

Anayasanın 42. maddesi gereği; kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur. Ayrıca **1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu** ile de çocuğun eğitim hakkı güvence altına alınmıştır. Diğer taraftan **Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin** 28. maddesi gereği; taraf devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul etmişlerdir ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle, özellikle okullarda düzenli biçimde devamların sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem almalıdırlar.

222 Sayılı Yasanın İlgili Maddeleri

Madde 53 - Okul müdürü ve eğitim müfettişlerince araştırılan ve giderilemeyen devama engel maddi ve manevi nedenlerle ilgili durum, okul müdürlüğünce köyde muhtarlığa, diğer yerlerde mülki amire bildirilir ve bu makamlarca gerekli tedbirler alınır.

Madde 55 - Yapılacak teşebbüs ve alınacak tedbirlere rağmen, çocuğunu okula göndermeyen velinin; okul idaresince köylerde muhtarlığa, diğer yerlerde mülki amirliğe hemen bildirilmesinden sonra, muhtarlar ve mülki amirler, en geç üç gün içinde durumu veliye tebliği eder. Yapılan tebliğde okulca kabul edilecek geçerli sebepler dışında çocuğun okula gönderilmemesi hâlinde idarî para cezasıyla cezalandırılacağı bildirilir.

Madde 56 - Yapılan tebliğe rağmen çocuğunu okula göndermeyen veliye, çocuğun okula devam etmediği beher gün için on beş Türk Lirası **idarî para cezası** verilir.

Madde 56 - Uygulanan para cezasına rağmen **çocuğunu** okula göndermeyen veya göndermeme sebeplerini okul idaresine bildirmeyen veliye beş yüz Türk Lirası **idarî para cezası verilir.**

Madde 59 - İlköğretim çağında olup da mecburi ilköğretim kurumlarına devam etmeyenler, hiçbir resmi ve özel iş yerinde veya her ne surette olursa olsun çalışmayı gerektiren başka yerlerde ücretli veya ücretsiz çalıştırılmazlar.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun İlgili Maddeleri

Madde 229 - (1) Çocukları, beden veya ruh bakımından kendini idare edemeyecek durumda bulunan kimseleri dilencilikte araç olarak kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 109 - Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak için hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Madde 103 - Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 233 - Aile hukukundan doğan eğitim yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Medeni Kanunun İlgili Maddeleri

Madde 324 - Ana ve babadan her biri, diğerinin çocuk ile kişisel ilişkisini zedelemekten, çocuğun eğitilmesi ve yetiştirilmesini engellemekten kaçınmakla yükümlüdür. Kişisel ilişki sebebiyle çocuğun huzuru tehlikeye girer veya ana ve baba bu haklarını birinci fıkrada öngörülen yükümlülüklerine aykırı olarak kullanırlar veya çocuk ile ciddi olarak ilgilenmezler ya da diğer önemli sebepler varsa, kişisel ilişki kurma hakkı reddedilebilir veya kendilerinden alınabilir.

Madde 327 - Çocuğun bakımı, eğitimi ve korunması için gerekli giderler ana ve baba tarafından karşılanır.

Madde 328 - Ana ve babanın bakım borcu, çocuğun ergin olmasına kadar devam eder.

Madde 347 - Çocuğun bedensel ve zihinsel gelişmesi tehlikede bulunur veya çocuk manen terk edilmiş hâlde kalırsa hâkim, çocuğu ana ve babadan alarak bir aile yanına veya bir kuruma yerleştirebilir.

Görüldüğü gibi çocuğun okula devamını sağlamak ve devamsızlık durumunda yaptırım gerektiren birçok düzenleme yapılmış olup, bunların birçoğu kanun düzeyindedir.